

השימוש בשירותים דנטליים בעידן הרפורמה בבריאות השן לזקנים (בשנים 2019-2024)

איילת ברג-ורמן¹ שי שדה¹
אילא קרמל-שיפמן¹ שלמה זוסמן²
לנה נטפוב²

¹מכון מאירס-ג'וינט-ברוקדייל
²משרד הבריאות, האגף לבריאות השן

25-064-דמ

עריכת לשון: סיגל אשכנזי
עיצוב גרפי: ענת פרקו טולדנו

עורכת ראשית: רויטל אביב מתוק

המחקר הוזמן על ידי המכון הלאומי לחקר שירותי הבריאות ומדיניות הבריאות ומומן בסיועו.

מכון מאירס ג'וינט ברוקדייל

ת"ד 3886 ירושלים 9103702

טלפון: 02-6557400

brook@jdc.org | brookdale.jdc.org.il

ירושלים | טבת תשפ"ו | דצמבר 2025

רקע

בעשורים האחרונים חל שיפור בבריאות השן של זקנים בישראל, אך המצב בישראל עדיין ירוד מזה שבמדינות מפותחות רבות. חלק מן ההסבר לכך נעוץ בחסמים המקשים את קבלת השירותים הדנטליים. בשנת 2019 יושמה בישראל רפורמה בשירותים הדנטליים לזקנים, שמטרתה לשפר את נגישות הזקנים לשירותים ולצמצם חלק מן החסמים. יישום הרפורמה החל בהכללת טיפול משמר לבני +75 בסל השירותים הניתנים על פי חוק ביטוח בריאות ממלכתי והמשיך בהרחבת הזכאות לבני +72 מחודש ספטמבר 2022. מאוקטובר 2019 נכלל בסל גם טיפול משקם לבני +80.

מטרות המחקר

1. לבחון את מגמות השינוי בשימוש בשירותים הדנטליים לאוכלוסייה הזקנה בשש השנים הראשונות להחלת הרפורמה בבריאות השן.
2. לבחון את דפוסי השימוש של זקנים בשירותים דנטליים מאז הכללתם בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, כלומר בשש השנים הראשונות להחלת הרפורמה. ההנחה הייתה שבדומה לרפורמת בריאות השן בקרב ילדים, תהיה עלייה מהירה בשנים הראשונות ליישום הרפורמה, ולאחר מכן יתייצב שיעור העלייה משנה לשנה.

שיטת המחקר

ניתוח משני של נתונים שמסרו קופות החולים למשרד הבריאות על מטופלים בני +65.

ממצאים עיקריים

בשנים 2019-2024 חלה עלייה של פי 2.8 במספר המטופלים (מ-46.2 אלף ל-129.4 אלף) בטיפולי השיניים במרפאות של קופות החולים. זאת עלייה מ-10% לערך ל-17% לערך בקרב המבוטחים בקבוצות הגיל הרלוונטיות באותן שנים. עליות בולטות נרשמו בשיעור המקבלים טיפולי מניעה מכלל המבוטחים של קופות החולים (פי 2.7) ובשיעור המקבלים טיפולי עזרה ראשונה מכלל המבוטחים (פי 2.2). עלייה נרשמה גם בשיעור המקבלים טיפולים כירורגיים (פי 1.8) וטיפולים משמרים מכלל המבוטחים (פי 1.6). בשנים 2020-2024 חלה עלייה גדולה של פי 1.5 בשיעור המקבלים טיפולים המשקמים. הממצאים מלמדים על הבדלים ניכרים בין קופות החולים בהספקת טיפולים דנטליים לזקנים במסגרת הרפורמה.

מסקנות

נמצא גידול ניכר בשיעור הזקנים שקיבלו טיפולי שיניים בשש השנים הראשונות לרפורמה ובייחוד בטיפולי המניעה וכן בטיפולי עזרה ראשונה. עם זאת שיעור המטופלים עדיין נמוך מן המצופה.

המלצות לקובעי המדיניות

1. לנוכח שיעור המטופלים הנמוך יש להמשיך בפעולות להגברת המודעות להחלת הרפורמה ולהדגיש את היתרונות לבריאות השן בקרב האוכלוסייה הזכאית.
2. יש לערוך מחקר המשך כדי לעקוב אחר המגמות שזוהו במחקר זה בנוגע לדפוסי צריכת שירותים דנטליים בקרב זקנים ולבחון את נקודת המבט של המטופלים בנוגע לטיפולי השיניים שהם מקבלים.